

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय,
जाजरकोट

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जाजरकोटद्वारा आ.व.२०८१/८२ मा सम्पादित कार्यहरूको
वार्षिक प्रगति विवरण ।

२०८१/८२

मेस बहादुर मंग्यती
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जाजरकोटको आ.व. २०८१/८२ को
वार्षिक प्रगति विवरण

१. पृष्ठभूमि

“मुलुकमा शान्ति सुव्यवस्था र सुरक्षा कायम गरी जनताको जिउ धन र स्वतन्त्रताको संरक्षण गर्नु” गृह प्रशासनको मुख्य उद्देश्य हो। गृह प्रशासनलाई सबल र सक्षम बनाई जनतामा सुरक्षाको अनुभूति दिलाउन र गृह प्रशासनलाई सबल र सक्षम बनाई जनतामा सुरक्षाको अनुभूति दिलाउन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाई सुशासन कायम गर्न गृह मन्त्रालय मातहत विभिन्न निकायहरु केन्द्रदेखि स्थानीय तहसम्म क्रियाशील रहेका छन्।

स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८ मा व्यवस्था भए अनुरूप जिल्लाको सामान्वय प्रशासन सञ्चालन गर्नको लागि प्रत्येक जिल्लामा जिल्ला प्रशासन कार्यालयको स्थापना गरिएको छ। नेपाल सरकारले जिल्ला प्रशासन कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकारीको रूपमा काम समेत गर्ने गरी प्रत्येक जिल्लामा एकजना प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नियुक्ति गर्ने व्यवस्था रहेको छ। प्रमुख जिल्ला अधिकारीले प्रचलित कानून, नेपाल सरकारको नीति, निर्देशन तथा रेखदेखमा रही नेपाल सरकारको प्रतिनिधिको रूपमा काम गर्ने व्यवस्था रहेको छ। अदालत र रक्षा सम्बन्धी कार्यालयहरु बाहेक नेपाल सरकारले समय-समयमा नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिदिएको जिल्ला स्तरका कार्यालयहरु जिल्ला प्रशासन कार्यालयको शाखाका रूपमा रहने व्यवस्था छ। जिल्ला प्रशासन कार्यालयको शाखाको रूपमा रहेका जिल्ला स्तरका कार्यालयहरु माथि रेखदेख, नियन्त्रण र निर्देशन दिने सम्बन्धमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा अन्य अधिकारीको अधिकार र कर्तव्य कानूनद्वारा व्यवस्थित गरिएको छ। हाल देशमा लागू भएको संघीय व्यवस्था बमोजिम प्रमुख जिल्ला अधिकारीले प्रदेश सरकार र स्थानीय तहहरुसँगको समन्वय र सहयोगमा कार्य सम्पादन गर्नु पर्दछ।

२. कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार:

जिल्लामा नेपाल सरकारको प्रमुख प्रतिनिधिको रूपमा रही शान्ति, सुरक्षा र सुव्यवस्था कायम गरी जनताको जीउ, धन र स्वतन्त्रताको संरक्षण गर्नु जिल्ला प्रशासन कार्यालयको मुख्य कार्य हो। जिल्लामा विकास निर्माण कार्यहरुको लागि उपयुक्त वातावरण निर्माण गर्न समन्वय र सहजीकरण, विपद् व्यवस्थापन, आपूर्ति व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अनुगमन, प्रचलित कानूनमा तोकिएका विषयहरुमा न्याय निरूपण, आर्थिक अनियमितता एवं भ्रष्टाचार नियन्त्रण जस्ता कार्यहरु सम्पादन गरी जिल्लामा सुशासनको प्रत्याभूतिका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ। स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८ (संशोधन सहित) ले प्रमुख जिल्ला अधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुने व्यवस्था गरेको छ:

- जिल्लामा शान्ति, व्यवस्था र सुरक्षा कायम राख्ने,
- जिल्लाभित्र नेपाल सरकार, नगरपालिका वा गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका विकास कार्यहरुमा सहयोग पुऱ्याउने,
- जिल्लाभित्र रहेको नेपाल सरकारको सबै सम्पत्तिको रेखदेख, सम्भार तथा मर्मत गर्ने, गराउने,
- नेपाल सरकारले समयमा समयमा दिएका आदेश वा निर्देशन अनुसार अन्य काम कारवाही गर्ने।

मेख बहादुर मंगारी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

३. प्रदान गरिने सेवाहरू:

यस कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत पर्ने देहायका कार्यहरूसँग सम्बन्धीत सेवाहरू कार्यालयले प्रदान गर्ने गर्दछ ।

क. शान्ति सुरक्षा सम्बन्धी कार्य:-

- जिल्लामा शान्ति सुरक्षा सुव्यवस्था कायम गर्ने गराउने,
- विभिन्न आपराधिक समुह र गतिविधिहरू उपर निगरानी राखी यस्ता क्रियाकलापहरू हुन नदिने,
- विभिन्न विपद्, दुर्घटना, अपराधबाट हुने क्षतीलाई न्यूनीकरण गर्न सबै सुरक्षा निकायहरूको समन्वयात्मक परिचालन गर्ने गराउने,
- लक्षित समुदायमा विभिन्न किसिमका अपराध, हिंसा तथा प्रभाव र सोको न्यूनीकरणका विषयमा सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- जिल्ला प्रहरी कार्यालय र मातहतका ईकाईहरू, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालको जिल्ला स्थित कार्यालयको निरीक्षण अनुगमन गर्ने,
- केन्द्रीय सुरक्षा नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने,
- प्रादेशिक सुरक्षा नीतिको समन्वयात्मक कार्यान्वयन गर्ने,
- जिल्ला सुरक्षा योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- दण्डहिनताको अन्त्य गर्ने,
- सार्वजनिक यातायातमा अवरोध हुन नदिने,
- कारागार सुरक्षा व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउने,
- सूचना व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउने,
- कानूनको दृढतापूर्वक कार्यान्वयन गर्ने,
- जिल्लामा शान्ति सुरक्षा कायम गर्न सबै सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, नागरिक समाज र सरोकालवालाहरूसँग सहकार्य एवं समन्वय गर्ने ।

ख. स्थानीय प्रशासन सम्बन्धी कार्य:-

- हातहतियार इजाजत, नामसारी, नविकरण र स्वामित्व हस्तान्तरण गर्ने,
- विष्फोटक पदार्थ प्रयोगको इजाजत, नविकरण तथा नियमन गर्ने,
- सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख, संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने,
- नामथर, उमेर आदि लगायतका फरक परेमा प्रमाणित गर्ने,
- नावालक परिचयपत्र प्रदान गर्ने,
- पारिवारिक पेन्सन, शपथपत्र र रहलपहल सम्बन्धी सिफारिश गर्ने,
- दलित, आदिवासी जनजाती आदि सिफारिस प्रमाणित गर्ने,
- पारिवारिक विवरण तथा नाता प्रमाणित गर्ने,
- संघ संस्था दर्ता, नवीकरण, विधान संशोधन, शाखा खोल्ने अनुमति तथा नियमन गर्ने,
- पत्रपत्रिका तथा छापाखाना दर्ता आदि,

ग. नागरिकता र राहदानी सम्बन्धी कार्य:-

- बंशज, बैबाहिक अंगिकृत नागरिकता प्रदान गर्ने,
- नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी जारी गर्ने,

 मेसु बहादुर मंशाती
 प्रमुख जिल्ला अधिकारी

➤ राहदानी फारम संकलन, रहदानी वितरण, द्रुत राहदानी सिफारिस गर्ने ।

घ. अर्धन्यायिक कार्य:-

- सार्वजनिक शान्ति विरुद्धको कसुरको शुरु कारवाही र किनारा गर्ने,
- विशेष ऐनहरुबाट प्र.जि.अ.लाई प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिमका मुद्दाहरुको सुरु कारवाही र किनारा गर्ने,
- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, राष्ट्रिय सर्तकता केन्द्र, हेलो सरकार, हेलो मुख्यमन्त्री आदिबाट प्राप्त ठाडो उजुरी तथा गुनासाहरु उपर आवश्यकता अनुसार छानविन गरी कारवाहीको लागि सम्बन्धित निकायमा पठाउने,
- जिल्ला स्थित कार्यालयहरुमा सुशासन कायम गराउन नियमित सम्पर्क र समन्वय गर्ने गराउने ।

ङ. बजार अनुगमन र उपभोक्ता हित सम्बन्धी कार्य:-

- दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति, पहुँच तथा गुणस्तर सुनिश्चित गर्नका लागि बजार अनुगमन तथा नियमन गर्ने,
- कालोबजारी, नाफाखोरी र सिण्डिकेट जस्ता कार्यलाई नियन्त्रण गर्ने, स्वच्छ र प्रतिस्पर्धात्मक बजारको विकास गर्ने,
- उपभोक्ता हित संरक्षणको लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

च. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य:-

- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने,
- विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- मनसुन आपतकालिन कार्ययोजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने, गराउने, विपद्बाट भएको क्षतीको विवरण संकलन तथा विपद् पीडितहरुलाई क्षतीपूर्ती एवं राहत वितरण गर्ने ।

छ. कारागार प्रशासन सम्बन्धी कार्य:-

- कारागारको निरीक्षण सुपरीवेक्षण गर्ने,
- सुरक्षा व्यवस्था मजबुत बनाउने,
- अपांग, असहायमैत्री एवं बालमैत्री भवनको व्यवस्था गर्ने,
- बन्दीहरुको क्षमता विकास तथा सिप अभिवृद्धि कार्यमा समन्वय र सहयोग गर्ने,
- बन्दीहरुमा सामाजिक सद्भाव, सहयोगी र सकारात्मक भावना विकास गर्न सघाउ पुग्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- विभिन्न सिपमूलक तालिम सञ्चालन गरी जिविकोपार्जन गर्न सक्षमता प्रदान गर्ने ।

ज. लागू औषध तथा मदिरा नियन्त्रण:-

- लागू औषधको उत्पादन, बिक्री वितरण, ओसार प्रसार र प्रयोगको पूर्ण नियन्त्रण गर्ने,
- अवैध मदिराको उत्पादन बिक्री वितरण र उपयोगको नियन्त्रण गर्ने,
- नागरिक समाजसँग सचेतनामूलक सहकार्य बढाउने,
- लागू पदार्थको दुष्परिणाम सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने, स्थानीय तह र संचार माध्यमसँगको साझेदारीमा सचेतनामूलक अभियान सञ्चालन गर्ने,
- सुरक्षा निकायबाट नियमित अनुगमन गराउने ।

मे.स. बहादुर मजराती
जिल्ला अधिकारी

- सचेतना समूह, जनचेतना समूह एवं सामाजिक संस्थासँग समन्वय गरी विभिन्न कार्यक्रमहरू गर्ने,
- लागू औषधको स्रोत पहिचान गरी नष्ट गर्ने ।

झ. विविध कार्य:-

- हेलो सरकार, नियमनकारी निकाय तथा अन्य विभिन्न व्यक्तिहरूबाट प्राप्त हुने उजुरी तथा गुनासाहरू उपर उचित सुनुवाई गरी आवश्यक कारवाही गर्ने,
- विकास क्रियाकलापहरू सहज रूपमा सञ्चालन गर्न सबै सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- सार्वजनिक सेवा प्रवाह, प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको संरक्षण, सदुपयोग लगायतका विषयमा विभिन्न जिल्लास्थित कार्यालयहरू र स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गर्ने,
- सूचनाको हक सम्बन्धी कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ,
- जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाति, दलित र फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको हित संरक्षणमा कटिबद्ध रहनुका साथै सेवा प्रवाहमा प्राथमिकता दिने,
- जिल्लास्थित सबै सरकारी निकायहरूबाट प्रवाह भैरहेको सेवाको नियमन र अनुगमन गर्ने,
- उद्योग बाणिज्य संघ, उपभोक्ता हकहित संरक्षणमा कार्यरत संस्था लगायत निजी क्षेत्रसँग समन्वय र सहकार्य गरी बजार व्यवस्थापन गर्ने,
- नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय, प्रदेश सरकार तथा अन्य निकायबाट माग भई आउने विवरण नियमित रूपमा उपलब्ध गराउने ।
- वैदेशिक रोजगारीमा जाने नागरिकहरूलाई सचेतिकरण गर्नकोलागि सुरक्षित आप्रवासन सहायता कक्ष संचालन गरिएको ।

४. जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जाजरकोटबाट आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादन भएका प्रमुख कार्यहरूको वार्षिक प्रगति विवरण ।

क) स्थानीय प्रशासन तथा शान्ति सुरक्षा शाखा

सि.नं.	कार्यको विवरण	परिणाम
१.	संस्था दर्ता	९
२.	संस्था नविकरण	३२
३.	नाबालक परिचय पत्र वितरण	३९
४.	ठाडो उजुरी	१३२
५.	पत्रपत्रिका दर्ता	१
६.	विविध सिफारिस (दलित/जनजाति प्रमाणित, नाम, थर, जन्म मिति फरक आदि)	१२६३
७.	सवारी पास	३१८

ख) नागरिकता तथा प्रतिलिपि शाखा

सि.नं.	कार्यको विवरण	परिणाम संख्या
--------	---------------	---------------

 मेस्र बहादुर मण्डारी
 प्रमुख जिल्ला अधिकारी

		महिला	पुरुष	जम्मा
१.	वंशजको आधारमा नयाँ नागरिकता वितरण	२५६२	२८६६	५४२८
२.	वैवाहिक अंगिकृत नागरिकता वितरण	०	०	०
३.	प्रतिलिपि नागरिकता वितरण	२१३२	३४२८	५५६०

ग) राहदानी तथा जिन्सी दर्ता शाखा

सि.नं.	कार्य विवरण	परिणाम		
		महिला	पुरुष	जम्मा
१.	राहदानी आवेदन	४१४	१०६२	१४७६
२.	तयार राहदानी वितरण	३९६	१०२२	१४१८

घ) राष्ट्रिय परिचय पत्र विवरण दर्ता शाखा

सि.नं.	कार्य विवरण	परिणाम		
		महिला	पुरुष	जम्मा
१	विवरण दर्ता	३९८५	५१४७	९१३२

ड) मुद्दा तथा हातहतियार शाखा

सि.नं.	विवरण	अभद्र व्यवहार	सवारी ज्यान	घाउँ खर्च तथा क्षतिपूर्ति	जम्मा
१	नयाँ दर्ता तथा अ.ल्या.भई आएका मुद्दा	१३	८	३७,४७,४४०	२१
२	मुद्दा फैसला	११	६	३७,४७,४४०	१७

च) आर्थिक प्रशासन शाखा

सि.नं.	कार्य विवरण	रकम रु.
१.	राजस्व संकलन (संस्था दर्ता/नविकरण, हातहतियार नवीकरण, नामसारी, विस्फोटक पदार्थ दर्ता, नविकरण, राहदानी दस्तुर, प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना, जफत	रु. २१६४५७००
जम्मा		रु. २१६४५७००

छ) धरौट विवरण

सि.नं.	विवरण	रकम रु.
१	संकलन	६३५४३२८/-
२.	सदर स्याहा	१६,०००/-

 मेस बहादुर मंगारी
 प्रमुख जिल्ला अधिकारी

झ) पीडितलाई राहत रकम वितरण

सि.नं.	राहतको प्रकार	राहत प्राप्त गर्ने संख्या	वितरित राहत रकम	कैफियत
१.	सवारी दुर्घटना क्षतिको राहत		२६,२५,०००/-	
२.	जीवन निर्वाह भत्ता वितरण	९८	८३,५६,०००/-	
३.	टुहुरा असहाय छात्रवृत्ति			
४.	वेपत्ता राहत वितरण			
जम्मा			१,०९,८१,०००/-	

ट) बजार अनुगमन तथा नियन्त्रण सम्बन्धी कार्य

सि.नं.	कार्यको विवरण	परिमाण/क्षेत्र	कैफियत
१.	अनुगमन गरिएको पटक	१४ पटक	
२.	अनुगमन गरिएका पसलको संख्या	२०३ वटा	
३.	अनुगमन समितिको बैठक संख्या	३	
४.	अनुगमन गरिएका स्थान/बजार क्षेत्र	जाजरकोट जिल्ला भिन्नका विभिन्न बजार	
५.	उपभोक्ता हित कार्यक्रम	४	

ठ) विभिन्न बैठकहरू

सि.नं.	विवरण	परिणाम/संख्या	कैफियत
१.	कार्यालय प्रमुखको बैठक	१५	
२.	सूचना अधिकारीको बैठक	४	
३.	जग्गा प्राप्ति सम्बन्धी बैठक	२	
४.	घरभाडा समितिको बैठक	१	
५.	दररेट निर्धारण सम्बन्धी बैठक	२	
६.	समन्वय बैठक	९	
७.	अन्तर जिल्ला सुरक्षा समन्वय बैठक	७	
८.	विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक	७	
९.	मुआब्जा निर्धारण समितिको बैठक	१	
१०.	जिल्ला यातायात व्यवस्थापन समितिको बैठक	४	
११.	जिल्ला सुरक्षा समितिको बैठक	३०	
१२.	कार्यालयका कर्मचारीहरूको बैठक	१२	
१३.	संकट व्यवस्थापन केन्द्र बैठक	२	
१४.	राशन लागत अनुमान समितिको बैठक	५	
१५.	राजमार्ग अवरोध हटाउने यातायात व्यवस्थापन समिति बैठक	३	

 मेस बहादुर मंगारी
 प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१०. भूकम्प प्रभावितहरूको निजी आवास निर्माणको सम्बन्धमा भएको DDMC बैठकको निर्णयः

क्र.सं.	स्थानीय तह	सामान्य मर्मत	प्रवलीकरण	पुनर्निर्माण	जम्मा	कैफियत
१.	भेरी नगरपालिका	२१७	१९०	८९६	१३०३	
२.	छेडागाड नगरपालिका	६४	४१	३५	१४०	
३.	नलगाड नगरपालिका	२८५	२९४	२६७३	३२५२	
	जम्मा	५६६	५२५	३६०४	४६९५	

गोखु बढादुर गोग्रामी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी